

รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
Model of Effective Activities Development and Learner Development
Deviled from Economic Sufficiency Philosophy in Small
Schools under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area

ARTICLE INFO

Article history:

Received 4 February 2019

Revised 28 February 2019

Accepted 23 April 2019

Available Online 4 March 2020

รุ่งเพชร หัตถามาต^{1*}, สมชาย วงศ์เกษม²

และ จำเนียร พลหาญ³

Rungphet Hatthamat^{1*}, Somchai Wongkasem²

and Chumnian Pollharn³

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1. to study the conditions of organizing activities, 2. to create a development model for effective activities development, and 3. to study the results of the experiment using a development model of effective development activities for learners derived from principles of Economic Sufficiency Philosophy of in small schools under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area. The research instruments were a questionnaire and an evaluation. Data analysis of qualitative and quantitative using basic statistics such as mean and standard deviation.

The research revealed that 1) the results of the study of the condition of organizing activities according to the opinions of teachers, school administrators, and the school's commission of basic education. The overall evaluation results were at the highest level, 2) The results of the model creation found that the effective development activities had an overall image of suitability and possibilities at a high level, and 3) effect of activities development implemented found that the model manual had an overall at a high level, the evaluation of model found that after the development overall was at a high level, and the results of behavior evaluation and effective learner development activities were found that overall at a very good level.

KEYWORDS: MODEL / EFFECTIVE DEVELOPMENT ACTIVITIES / ECONOMIC SUFFICIENCY PHILOSOPHY

¹ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Doctor of Education (Educational Administration) Faculty of Education Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

² รองศาสตราจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Associate Professor of Educational Administration Faculty of Education Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Assistant Professor of Administration and Educational Development Faculty of Education Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

* Corresponding author; E-mail address: rungpechr@hotmail.com doi: 10.14456/joe.2020.19

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรม 2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรม และ 3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมของการพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรม พบว่ารูปแบบการพัฒนากิจกรรมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรม พบว่า คู่มือรูปแบบการจัดกิจกรรมการประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลังการพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินพฤติกรรมและการจัดกิจกรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

ความสำคัญ: รูปแบบ / กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผล / หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชได้พระราชทานเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเหมาะพอสมดีมีเหตุมีผลและความไม่ประมาท ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า “การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอกินนั้น หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้พอเพียงกับตัวเอง”จากพระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานให้พสกนิกรชาวไทยดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ดังที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่กำหนดให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนทุกคนสามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

เนื่องจากการจัดการศึกษาบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียงให้กับนักเรียน ให้นักเรียนตระหนักถึงความพอประมาณในการดำเนินชีวิตไม่โลภไม่พุ่มเพี้ยงตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้า การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และรู้จักเตรียมตัวให้พร้อมรับการผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ หมั่นแสวงหาความรู้ ฝึกตนเองให้มีความรอบคอบระมัดระวัง โดยใช้สติปัญญาในการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความอดทนขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่นแบ่งปันช่วยเหลือกันอันเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีเป้าหมายให้เด็กรู้จักความพอเพียงมุ่งปลูกฝังอบรมให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโดยสอดคล้องกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร การเรียนรู้ให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจ เห็นคุณค่าทรัพยากรอยู่ร่วมกับผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีจิตสำนึก รักสิ่งแวดล้อมเห็นคุณค่าวัฒนธรรม ค่านิยมความเป็นไทยท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโลก การกระทำของตนมีผลเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลก ครูควรบูรณาการการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นองค์รวมใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน (ปริญญ พิบูลสรารุณ, 2553)

แนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาและพัฒนาอย่างมี “ดุลยภาพ” ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คนไทยในสังคม มีความสุขถ้วนหน้า พึ่งตนเองและก้าวทันโลก โดยรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีค่านิยมร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิด เจตคติ กระบวนการทำงานและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงก้าวทันโลกสามารถเลือกใช้ความรู้เทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม มีระบบคุ้มกันในตัวที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต สอดคล้องกับกรอบแนวคิดเรียนรู้การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2574) ระบุว่า การพัฒนา มุ่งพัฒนาจิตใจ ให้อึดมั่นในสันติสุขอยู่ในกรอบของศีลธรรม รัฐจะต้องเร่งส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับคนไทยทุกคน เช่น ความเพียร การเก็บออม มีวินัย ความสามัคคี การชื่นชมคนดี มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมประเทศชาติ มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง (พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ, 2546)

ในสภาพปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงและถูกครอบงำด้วยวัฒนธรรมที่สวนทางกับเศรษฐกิจพอเพียง การจะส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายอย่างยิ่งเพราะหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวัฒนธรรมที่ทวนกระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งการที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาให้ชัดเจนและอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงตัวนักเรียนเอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยกย่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

จากนโยบาย ทิศทางการจัดการศึกษาและสภาพปัญหาดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีทักษะชีวิตสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีความสนใจในการทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เพราะเห็นว่าถ้าได้รูปแบบที่ดีมีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือจะนำไปสู่การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการผู้เรียนอย่างแท้จริงสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

1. กลุ่มเป้าหมาย ในขั้นตอนที่ 1 กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนที่ 2 เป็นโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน 1) โรงเรียน “ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง” ได้แก่ โรงเรียนนางามแก่นคำวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 338 โรงเรียน ประกอบด้วยประชากรโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1-3 ประกอบด้วย ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เชี่ยวชาญ จากสำนักงานเขต และกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 3 ที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555) เพื่อเป็นตัวแทนในการวิจัย รวมเป็น 181 โรงเรียน

2. วิธีดำเนินการ

2.1 ศึกษาสังเคราะห์หลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด

2.2 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

2.3 วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1-3

3. เครื่องมือวิจัย

3.1 แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นแบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3.2 แบบสัมภาษณ์กลุ่ม

3.3 แบบสอบถามสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3.4 แบบประเมินสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

4. วิธีการสร้างแบบสอบถาม

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 นำแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้เทคนิคการหาค่า (IOC) (Item Objective Congruence Index) นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความเหมาะสมสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.81-1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.3 นำแบบสอบถามที่ทดลองขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับตัวแทนครู ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนผู้บริหารการศึกษา ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 30 โรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item-Total Correlation) และหาความเชื่อมั่นรวม โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 39 ข้อ ซึ่งได้คัดเลือกไว้เฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.36-0.77 โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.94 ซึ่งแบบ สอบถามมีคุณภาพตามที่กำหนด

5. ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัยดำเนินการวิจัยระหว่างวันที่ เมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2560

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

1. เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. วิธีดำเนินการ

2.1 ยกร่างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ เสนอแนะปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องเหมาะสมและชัดเจนในการปฏิบัติ

2.2 ปรับปรุง แก้ไข แล้วนำร่างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 ท่าน เพื่อตรวจสอบยืนยันรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

2.3 ปรับปรุงรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ตามผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ

2.4 สรุปรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3. ระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือน มิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ.2560

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการประเมินคู่มือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายทดลองใช้และปรับปรุง รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษารูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เป็นนักเรียนโรงเรียนหนองเม็กวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 50 คน

1.4 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 กลุ่มเป้าหมายในการประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 แบบประเมินทดลองใช้และปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท

2.2 แบบประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท

2.3 แบบประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

2.4 การประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3. วิธีดำเนินการใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลเชิงพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ตามกรอบแนวคิดการรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 จัดทำคู่มือรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3.2 เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาโครงร่างคู่มือ

3.3 จัดทำคู่มือ แล้วนำคู่มือไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโครงร่างคู่มือและนำคู่มือมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำคู่มือมาจัดทำเป็นคู่มือฉบับสมบูรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 ดำเนินการตรวจสอบความเป็นไปได้ของคู่มือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

3.5 ตรวจสอบคู่มือการใช้ที่ได้จัดทำขึ้น มีความเห็นด้วยในการนำไปใช้เพียงใด ซึ่งเกณฑ์การตรวจสอบความเป็นไปได้ของคู่มือทำการตรวจสอบโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 39 ข้อ มี 5 ระดับ

3.6 จัดประชุมชี้แจงคณะทำงานเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3.7 ทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3.8 ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

4. การทดลองใช้รูปแบบ ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ประชุมชี้แจง

4.2 ทดลองใช้

4.3 ประเมินรูปแบบ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5. ระยะเวลาที่ทำการวิจัย 3 กันยายน-พฤศจิกายน พ.ศ.2560

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ มี 3 องค์ประกอบ และมีตัวชี้วัด จำนวน 39 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ด้านการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีตัวบ่งชี้ย่อย 17 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านกิจกรรมนักเรียน ตัวชี้วัดย่อย 12 ตัวชี้วัด และองค์ประกอบที่ 3 ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีตัวชี้วัดย่อย 10 ตัวชี้วัด และผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา และคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนางิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่ารูปแบบการพัฒนางิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) แนวทางการพัฒนางิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผลและผลการประเมินรูปแบบการพัฒนางิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนางิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่า คู่มือรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลังการพัฒนาภาพรวมอยู่ในระดับมากและผลการประเมินพฤติกรรมและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ทั้ง 7 กิจกรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

1.1 องค์ประกอบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ มี 3 องค์ประกอบ และมีตัวชี้วัดจำนวน 39 ตัวชี้วัด ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม มุ่งเน้นผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับนักเรียนทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กอัจฉริยะ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการที่มีความสมดุลด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม รู้จักและเข้าใจตนเอง ส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดี มองเห็นคุณค่าของชีวิต ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยผู้เรียนสามารถเลือกร่วมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553)

ได้กำหนดเกณฑ์ประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญเรือง กันกรตและคณะ (2556) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารกิจกรรมจิตสาธารณะในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารกิจกรรมจิตสาธารณะในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

1.2 ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ความคิดเห็นของ ครู และความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.58) และ ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และความคิดเห็นของ ผู้บริหารการศึกษามีความคิดเห็นของ สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.61) และ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก เป็นเพราะว่ารัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ได้มีการประสานงานกันเพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศได้น้อมเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และมีการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นสถานศึกษาพอเพียง ทำให้สถานศึกษามีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว สอดคล้องกับศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรายุทธ ภูถาวร (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทวีธาภิเศก บางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ 17 ตัวชี้วัด ด้านกิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ 12 ตัวชี้วัด และด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ 10 ตัวชี้วัด เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ (2553) ด้านกิจกรรมนักเรียน ได้กำหนดความหมายของกิจกรรมนักเรียน ไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน ด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน และด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ได้จัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาหารือกันออกแบบการจัดกิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรมปฏิบัติ

กิจกรรมตามแผนร่วมสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรมร่วมรายงานผลพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีองค์ประกอบหลายประการ ผู้เรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาร์ตัน ยินดีพบ (2548) ได้ศึกษาผลของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วยชุดการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคุณธรรมทุกด้านเพิ่มขึ้น ซึ่งได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจและความสามัคคี

2.2 ผลการยกย่องรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) แนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้และ 6) การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ อนุญญา เรืองวานิช (2557) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า 1) ปัญหาการบริหารของโรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีปัญหาสูงที่สุดคืองานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประกอบด้วย 2.1) ด้านงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2.2) ด้านงานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน 2.3) ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2.4) ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีอย่างมีส่วนร่วมและ 2.3 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ บุญเรือง กันกรดและคณะ (2556) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารกิจการมจิตสาธารณะในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่ารูปแบบการบริหารกิจการมจิตสาธารณะในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สร้างขึ้นและได้รับการ ตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิมี 4 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบที่ 1 นโยบายการบริหารกิจการมจิตสาธารณะ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของการบริหารกิจการมพัฒนาผู้เรียน 2) คณะกรรมการการบริหารกิจการมพัฒนาผู้เรียน 3) แผนพัฒนาสถานศึกษา กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์การบริหารกิจการมจิตสาธารณะ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็น ผู้ดำเนินการเองเน้นคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ 2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝัง ให้ผู้เรียนบำเพ็ญประโยชน์ ครอบคลุม ชุมชน โรงเรียน 3) ส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ต่อสังคมวิถีชีวิตประเพณีและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง 4) ส่งเสริมให้มีเครือข่ายความร่วมมือ กิจกรรมจิตสาธารณะกับสถานศึกษาและหน่วยงานของรัฐและเอกชน องค์ประกอบที่ 3 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรม 5 ประเภท คือ 1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) กิจกรรมการรณรงค์ 3) กิจกรรมการช่วยทำงานเพื่อสังคม 4) กิจกรรมช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ 5) กิจกรรมการให้กำลังใจผู้เสียสละเพื่อสังคม องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ

บริหารกิจกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งมี 45 องค์ประกอบย่อย ผลการประเมินรูปแบบการบริหารกิจกรรมจิตสาธารณะในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

3.1 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์พบว่า ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนดำเนินการพัฒนาภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาผลการประเมินหลังการดำเนินการพัฒนา พบว่า นักเรียนมีผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ระบุไว้ว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพพัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายสติปัญญา อารมณ์และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรายุทธ ภูถาวร (2557) ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแบบแผนภูมิโครงสร้างที่สัมพันธ์กัน 6 องค์ประกอบ คือ หัวข้อการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มุ่งประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน

3.2 ผลการประเมินพฤติกรรมและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์จากกิจกรรม 7 กิจกรรมของนักเรียนรายกิจกรรม พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ทั้ง 7 กิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทุกกิจกรรม สอดคล้องกับ สุพรรณิ บุญจง (2558) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้รักสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ กิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กิจกรรม จิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาครูในสถานศึกษา ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ครูสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ไปจัดทำ

แผนการจัดการเรียนรู้โดยมีหลักการบูรณาการที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นของตนอย่างถูกต้องและควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการทั้งระบบ เช่น ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ควรสนับสนุนและจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ควรนำแนวทางรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาขึ้น

3. ควรส่งเสริมผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 H ได้แก่ Head Hand Heart Health จัดเสริมหรือเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในการใช้จ่าย มีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ หรือเป็นแบบอย่าง ในการใช้ทรัพยากร มีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์ จากสาธารณสมบัติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเหมาะสำหรับการนำไปใช้

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

3. ควรพัฒนารูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ อย่างต่อเนื่อง

4. ควรนำรูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ไปพัฒนาในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขยายโอกาสหรือโรงเรียนในสังกัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษา. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2555 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- ดาร์ตัน ยินดีพบ. (2548). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเรือง กันกรุด และคณะ. (2556). รูปแบบการบริหารกิจกรรมจิตสาธารณะในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(5), 103-112.
- ปริญญช พิบูลธรรว. (2549). เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. (2546). รวบรวมกฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช จำกัด.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรายุทธ ภูถาวร. (2557). *สภาพและปัญหาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนทิวธาภิเศกบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2555). *เอกสารการเรียนรู้การทำวิจัยด้วยตนเอง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุพรรณิ บุญจู. (2558). *สภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2*. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพรรณ*, 10(2), 105-115.
- อณัญญา เรืองวานิช. (2557). *แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 4(7), 101-116.